

különösen az európai térbe történő bekapcsolódás lehetséges csatornáinak, a regionális hálózatoknak a szerepét tárgyalja az érdekek megjelenítése és érvényesítése szempontjából.

Kanczler Balázs¹¹⁰

A rendszerváltás, mint válságmegoldás Magyarországon 1989

(The political changing, than crisis solution in Hungary 1989)

A strukturális destruktív konfliktus esetében nincs esélyük az egyéneknek a konfliktus konstruktív transzformációjára. Ezekben az esetekben a győztesek és a vesztesek kollektív sorsa vár rájuk, melyből a menekülés az egyetlen kiút. A résztvevőket kölcsönösen elemésztő, destruktív bővös kör nemzedékek életén ivelhet át, kisebb-nagyobb megszakításokkal, vagy azok nélkül. Az olyan társadalmakban, melyekben az egyének nagy tömegei számára szabad mozgástér biztosított, jobbak az esélyek a destruktív konfliktusok megoldására. A szervezeteknek, csoportoknak, személyeknek, akik a konfliktusok hordozói, lehetőségük van arra, hogy a felmerült konfliktusokat enyhítsék, vagy megoldják. Ha nem képes kreatív módon egy szervezet reagálni a létezésével kapcsolatos külső konfliktusalakító mozzanatokra, akkor a belső konfliktusok természete is megváltozik. Az államszocializmus csődje intő példa azon társadalmak számára, melyek a diszfunkcionális tünetekre a kreativitás és innováció helyett bürokratikus szervezetek létezésével reagálnak. A válság sújtotta szervezetek tagjaira a zavartság, a düh, a frusztráció és a félelem jellemző, s ez lehetetlenné teszi számukra a cselekvés egyetlen megoldási módját, az alapkonfliktust okozó tényezők megismerésére alapozott új stratégiáknak az alkalmazását. A válságba való beavatkozás azok számára lehetséges, akik nem viselnek felelősséget a helyzet kialakulásáért. A destruktív konfliktusok terét a válságba való beavatkozás során, oly módon kell átalakítani, hogy egyre inkább a konstruktív konfliktusok kerüljenek előtérbe.

Kanczler Balázs¹¹¹

Médiaháború Magyarországon 1989-1996

(The media war in Hungary 1989-1996)

A rendszerváltás utáni első parlamenti ciklusban alakult ki a médiaháború. A szocialista rendszer lebomlásáig vezethető vissza ennek kezdete. Ugyanis az MSZMP és az Ellenzéki Kerekasztal tárgyalásokat folytatott a többpártrendszer bevezetéséről, mikor szóba került a médiatörvény megalkotása, de azt a demokratikusan megválasztandó parlamentre hagyták. A választásokat követően a győztes koalíció az MDF, a Kereszténydemokrata Néppárt és a Független Kisgazdapárt nehezményezték az ellenzéki attitűdöktől átfűtött médiastílust. Elvárásokat támasztottak a média irányába, hogy segítse a demokratikusan megválasztott kormányt, de mivel ez nem történt meg, a média liberális túlerejében tematizálták a konfliktust. A médiában dolgozó újságírók úgy érezték, hogy az új hatalom kritizálása újságírói feladatuk, s a kormány panaszkodását konzervatív arroganciaként értelmezték. A kormány a közzszolgálati média feletti teljes hatalom megszerzését látta radikális megoldásként. A kormány a médiatörvény megalkotásáig egy olyan átmeneti állapotot hozott létre, melyben a függetlenség garantálását a televíziónál Hankiss Elemérre, a rádiónál Gombár Csabára bízta, s ehhez jogilag teljes hatalmat kaptak. A médiaháború kirobbanása előtt a

---

¹¹⁰ Hallgató, Miskolci Egyetem

¹¹¹ Hallgató, Miskolci Egyetem

médiaelnököket a kormány és az ellenzék a legteljesebb egyetértésben kérte fel. A médiaháború kezdeti oka az volt, hogy az érdekcsoportok nyomást gyakoroljanak a törvény alakulására, azonban hamar kiderült, hogy a háborúskodás inkább akadályozza a törvény elfogadását. 1989-1996 között nem azért volt médiaháború, mert nem hozták meg a médiatörvényt, hanem azért nem volt médiatörvény, mert harc folyt a média pozícióiért.

Karády Viktor¹¹², DSc

Régiók és társadalomszerkezetek a Kárpát-medencében

(Regions and social structures in the Carpathian basin)

Az előadás a Kárpát-medence társadalmának a dualista korra kialakult regionális szerkezetét mutatja be néhány lényegesnek ítélt társadalomtörténelmi mutató segítségével. Egy rövid elméleti felvezetés után, amelyben a természetes és az adminisztratív (politikai) régiók szociológiai tartalmára reflektálok, kétfajta számszerű jelzést tárgyalok. Ezek egyrészt a nagy politikai-statisztikai régiók nyers vagy globális modernizációs szintjét közvetlenül, egymás viszonylatában tükröző jelzőszámok, az iskolázottsági szinteknek, az osztály- és rétegszerkezetnek valamint a népjólétnek illetve életminőségnek az 1900-1913 közötti években eszközölt megfigyelései szerint. Másrészt ennél részletesebben is mutatok be kétváltozós jelzésekkel felekezet-sajátos iskolázottsági megoszlásokat régiók szerint, melyek az előbbieknél is pontosabban tükrözik az Európában egyedülállóan multi-konfesszionális összetételű honi társadalom régiói népességében a múlt század elejére, tehát a nemzetállam és a szabadpiaci gazdasági rendszer kiépülésének első fázisában előállt legmarkánsabb regionális modernizációs szintkülönbségeket.

Keller Tamás¹¹³

Fátum vagy nehéz örökség. Intergenerációs személyiségvonások szerepe a jövedelmek átörökítésében

(The impact of intergenerational personality trait on the transmission of economic status)

Az előadás a hátrányos helyzet generációk közötti átörökítésének egy speciális aspektusával foglalkozik: mennyiben befolyásolja az apa és fiú nemzedékek közötti személyiségbeli hasonlóság az utódok jövedelemmel definiált gazdasági sikerességét. Az előadás során három kérdésre keresem a választ:

- (1) Van-e a családban átörökített személyiségvonásoknak hatásuk a jövedelemre,
- (2) Az intergenerációs hatásoknak mekkora részét teszi ki a személyiség átörökítésén keresztül jelentkező befolyásoló erő, valamint
- (3) Az átörökített szülői hatások mennyire tartósan befolyásolják az utódok keresetét. Az elemzéshez a Tárki által készített Magyar Háztartás Panel, illetve a Háztartások Életpálya Vizsgálata adatait használom fel. Az adatok lehetővé teszik egy olyan optimizmus-pesszimizmust mérő skála használatát, amely az egyéni problémamegoldó képességre és a jövőbe vetett bizalomra helyezi hangsúlyt, és ezeknek az információknak a figyelembevételével közelíti a megkérdezettek személyiségét. Az előadás során olyan, két regressziós egyenletet tartalmazó, útmodell eredményeit mutatom be, ahol az apa és fiú

---

¹¹² Central European University

¹¹³ TÁRKI